

Jelzőlámpákat szerelnek fel Marosszentgyörgyön

Biztonságosabb gyalogátjárók

Fotó: Facebook

Öt balesetveszélyes gyalogátjáróhoz szerelnek gombnyomásos jelzőlámpákat a Marosszentgyörgyön áthaladó országúton – közölte lapunkkal a helybeliek által régóta várt jó hírt Sófalvi Szabolcs, a község polgármestere.

A községvezető rámutatott, évek óta kérik, már a sokat vitatott betonfal felállítását is jelezték az Országos Útügyi Igazgatásnak, hogy a gyalogosok biztonsága érdekében villanyrendőrt kellene szerelni az országutat átszelő átjárókhoz, ugyanis nagy a forgalom, sok az átkelőhely és fokozott a balesetveszély.

(Folytatás a 2. oldalon)

Menyhárt Borbála

Előfizetőink figyelmébe!

Az ünnepek miatt decemberben kevesebb a munkanap, ne feledjék időben megújítani az előfizetést!

Telefon: 0742-828-647.

Bővül Gyarmathy bronzvilága

A műteremben születő alakok, a kövel, más anyagokkal is szimbiózisba kerülő szoborcsodákat kérnek, akárha arra várnának, hogy mielőbb értő, érző tekintetek sugarában életre keljenek. Aligha várathat sokáig magára egy újabb Gyarmathy-kiállítás.

4.

Álmok és mélységek Max Blecher és Darvay Tünde világában

Kettős esemény volt egy héttel ezelőtt a Bernády Galériában: Max Blecher Áttetsző test című verseskötete magyar fordításának bemutatója kapcsán az illusztrátor, Darvay Tünde alkotásából kiállítás is nyílt, amely január közepéig látogatható. A Lector Kiadó gondozásában megjelent kötet ingyenségi: egy rendkívül érzékeny, fiatalon, tüdőbajban elhunyt író versben kifejezett gondolatainak álmosszerű szövevénye világról, életről, érzelmekről.

5.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- ✔ kontaktlencse-felírás és rendelés
- ✔ ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- ✔ mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- ✔ a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- ✔ kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- ✔ korszerű számítógép-vezérelésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- ✔ szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- ✔ új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- ✔ terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

A POJÁCA

DECEMBER

14., szombat
A Nap kel
7 óra 58 perckor,
lenyugszik
16 óra 35 perckor.
Az év 348. napja,
hátravan 17 nap.

IDŐJÁRÁS

Változó idő
Hőmérséklet:
max. 9 °C
min. 2 °C

Isten éltesse!

Ma SZILÁRDA,
holnap VALÉR napja.
VALÉR: latin nemzetiségű
rövidüléséből keletkezett, je-
lentése: erős, egészséges.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2019. december 13.

1 EUR	4,7786
1 USD	4,2746
100 HUF	1,4527
1 g ARANY	202,1797

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGEBEN IS!
Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra
között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Jövőre megháromszorozódik a sertéshús ára

Radu Timiș, a romániai húsipari munkálatok szövetségének elnöke úgy számol, hogy 2020-ban megháromszorozódik a sertéshús ára.

„Nagyon közel állunk egy újabb élelmiszerválsághoz. Idén megkétszereződött a sertéshús ára, jövőre meg fog háromszorozódni. A kínai kormány a nagy európai termelőkötől vásárolja a sertéshúst. Amíg Kínában a disznóhús kilogrammonkénti ára elérte a 6 eurót, Romániában ma valahol 4 euró körül alakul a boltok polcain” – fogalmazott a szakember, aki szerint az ár mellett gondot okozhat a szükséges mennyiség biztosítása is.

Meglátása szerint a romániai lakosság ilyen körülmények között a csirkehús felé fog orientálódni, vagy vegetáriánus életmódot választ, ezek esetében a megnövekvő kereslet szintén felviszi az árakat.

Romániának öt sürgős intézkedést kellett volna foganatosítania, amelyeket az Európai Bizottság vár, de ezeket nem tette meg, aminek következményei lesznek – mondta Radu Timiș.

Arról biztosította a lakosságot, hogy idén karácsonykor még mindenki talál majd sertéshúst a boltokban. Előrejelzése szerint február-márciusban várhatóak gondok az ágazatban. (Mediafax)

Biztonságosabb gyalogtájak

(Folytatás az 1. oldalról)

Amióta öt évvel ezelőtt felállították a maroszentgyörgyi főutat közepén átszelő betonfalat, jelentősen megnőtt a balesetek száma, több mint száz, anyagi kárral, személyi sérüléssel, de sok esetben a gyalogos halálával végződő közúti baleset történt. A helybéliek szerint a gépkocsivezetők a megengedettnél jóval gyorsabban hajtanak, nem számolnak azzal, hogy átjárók is vannak a fallal elválasztott útszakaszon. Ugyanakkor a 80 centiméter magas betonfal csökkenti a látótávolságot a gyalogátkelők körül, a gépkocsivezetők túl későn vagy egyáltalán nem veszik észre a gyalogosokat, különösen sötétedés után.

A településen átvezető forgalmas országút öt kilométeres szakaszán összesen 12 gyalogátkelő van, ezek közül ötöt látnak el gombnyomással jelzőlámpával, azokat, ahol a legtöbb gyalogosgázolás történt az elmúlt évek során. Ezeket a helyeket egy, az Országos Útügyi Igazgatóság által megrendelt forgalmi tanulmány alapján választották ki. Az útügytől származó információk szerint a jelzőlámpák úgy lesznek programozva, hogy az autók is megfelelően tudjanak haladni. Gombnyomással villanyrendőrt szerelnek a település Marosvásárhely felőli bejáratától mintegy 300 méterre lévő átjáróhoz, az óvoda-bölcsőde épületénél lévőhöz, ahol nap mint nap nagyon sok gyerek kel át, a polgármesteri hivatalnál lévő átkelőhelyhez, a községi központban a buszmegálló szomszédságában lévő átjáróhoz, valamint az Állomás és Sósút utcák közelében lévőhöz, ahol az utóbbi években több halálos kimenetelű baleset is történt.

Három átjárónál már részben felszerelték a jelzőlámpákat, a jövő héten folytatják, és az ígéretek szerint még az idén üzembe is helyeznek őket.

Sófalvi Szabolcs hangsúlyozta, nagyon remélik, hogy a gombnyomással jelzőlámpáknek köszönhetően elkerülhetők lesznek majd a gázolások, viszont a továbbiakban is óvatosságra inti a gyalogosokat: ha zöldet is mutat nekik a lámpa, feltétlenül alaposan nézzenek szét, mielőtt lelépnének az útestre, ugyanis a gépkocsivezetők nem számítanak jelzőlámpákra ezen az útszakaszon. A helyi lakosság-nak mindenképpen felhívják majd a figyelmét az újdonságra, ellenben a tapasztalat az, hogy az itt áthaladó gépkocsivezetők, látván, hogy kétsávos az út, nagy sebességgel hajtanak.

A statisztikák szerint a község területén, az országúton történő balesetek nagy részét idegen, más megyei sofőrök okozták.

A községvezető szerint a balesetveszélyes gyalogátkelőhelyek gombnyomással jelzőlámpákkal való felszerelése jelentős előrelépést jelent, egy pluszbiztonságot a maroszentgyörgyi lakosságnak. Előfordulhat azonban, hogy főként a reggeli csúcsforgalomban torlódásokat okoz majd a közlekedésben. Mint mondta, a mindennapok tapasztalata jelenleg is az, hogy ha valaki reggel 7.20-kor indul el Maroszentgyörgyről a városba munkahelyre, iskolába, még zökkenőmentesen tud haladni, és időben beér a család, viszont egy negyedórával később már forgalmi dugóra kell számítaniuk.

Beszámoltak az eredményekről

Hasznosan költötték el a Leader-támogatásokat

Beszámolót tartott a Nyáradmente Leader Egyesület a Nyáradmente kistérségben kifejlesztett három éves tevékenységéről. Kiderült: az ötből négy intézkedésen szinte az utolsó centig kipályáztatták minden rendelkezésükre álló pénzt, csupán egy intézkedésen nem kelt el mindaddig a keretösszeg.

Gligor Róbert László

A 2014–2020-as európai fejlesztési ciklusban a nyáradmenti egyesület 2,04 millió euróval gazdálkodhatott, kevesebb, mint az előző, 2007–2013-as időszakban. Ebből 1.649.688 eurót használhatott fel a tervezett fejlesztések megvalósítására. A ciklus elején tartott népszerűsítő kampány tapasztalatai alapján öt intézkedésre osztották el ezt az összeget. A nem mezőgazdasági vállalkozások támogatására 590 ezer eurót szántak, a felhívásra 22 pályázat érkezett két kiíráson, ebből kilenc kapott támogatást, így a teljes összeget kisorsozták. Ezek megvalósítása során hat agroturisztikai panzió (420 ezer euró), két szolgáltatás (fotóstúdió létrehozása

A célkitűzéseket meghaladóan teljesített a kistérségi munkacsoport – derült ki a beszámolóból

Fotó: Gligor Róbert László

és sporteszközök kölcsönzése, 100 ezer euró) és egy termelési egység (pelletgyártás, 70 ezer) létesül a kistérségben. Az önkormányzatok számára 589.688 eurót különítettek el az alapszolgáltatások létrehozását, javítását és/vagy bővítését szolgáló beruházásokra, itt négy kiíráson 13 pályázat érkezett be, mindenik támogatáshoz jutott, így a keretösszeget 99,8%-ban ki is merítették. A kulturális és természeti örökség fe-

jezetnél 270 ezer eurót határoztak meg, itt a három kiírás során négy pályázat érkezett be és kapott támogatást, három szerződést már meg is kötöttek. Ezen az intézkedésen a keretösszeg 35%-a még gazdára vár. A szociális infrastruktúra támogatására 100 ezer eurót különítettek el, erre egyetlen pályázat érkezett be (Nyáradszereda önkormányzata a volt szülészeti épületét alakítaná át szociális szolgáltató intézménnyé),

tehát itt is elkelt a meglévő pénz. Ugyanennyit szántak a turisztika terén működő egyesületi társulások létrehozására, ide is csak egy pályázat érkezett, ismét Nyáradremete ruházna be a térség turisztikai adottságainak népszerűsítésébe.

Nagyobb a bizalom és a kedv

Összességében az elmúlt három évben nyolc pályázati kiírást hirdettek meg az egyesület, ezek során 41 pályázatot fogadtak és értékelték ki, közülük 28 részesült támogatásban. Hét projektet már le is zártak, hat önkormányzati és egy civil szervezeti elképzelés meg is valósult. A rendelkezésükre álló összeg 94%-át hívták le a pályázók, de még közel 107 ezer euró vár felhasználásra. Ez főként a civil szervezetek számára elérhető intézkedés terén maradt, ugyanis a nagy érdeklődés és igény ellenére a lehetséges pályázók nem rendelkeznek a szükséges forgatókével. A pályázati összeget jövő év elején ismét kiírják, és reményeik szerint tavasszal le is szerződik. Az eddig lehívott 1.542.866 euró mellé szinte minden pályázó hozzáteszt kisebb-nagyobb összeget, összesen 851.567 euró önrésszel járulnak hozzá a nyertesek a megvalósításhoz – derült ki a beszámolókból.

Péter Hunor irodavezető úgy véli, az egyesület a vártnál jobban teljesített, nem számítottak arra, hogy három év alatt ekkora arány-

ban leszerződik a pályázati pénzeket. Ennek ellenére keményen dolgoztak azért, hogy mihamarabb megszülessenek a szerződések, és legyen elegendő idő a kivitelezésekre, illetve arra, hogy ezek hozadéka megjelenjen a térségben.

Ebben a fejlesztési ciklusban kevesebb pénz és kiírás volt a pályázatokra, ezzel szemben jóval nagyobb a pályázási kedv, mint az elmúlt időszakban. Az emberek megbíznak a Leader-pályázatokban, és jóval nagyobb összeget is lehívnának a térségben, amire érdemes lenne a minisztériumban is odafigyelni. Országos szinten is a Leader-program hozzásegített az európai pénzalapok egyenletesebb és nagyobb arányú le-
hívásához – véli a szakember.

Elismerő szavak

A kistérségi egyesület kisfilmeket is készített, amelyekben a nyertesek ismertetik a már megvalósított vagy folyamatban levő projektjeiket. Így két kulturális egyesület a beszerzett hang-, fény- és számítástechnikai berendezésekről, három turisztikai vállalkozó az új panzióikról, míg két polgármester a községekben megvalósított elképzeléseikről számol be. Minden megszólaltatott személy elismerő szavakkal illette a kistérségi munkacsoportot, és értékelte azt a lehetőséget, amelyet a Leader-program jelent ennek a térségnek.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsony Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270. **közönségszolgálat:** 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800069

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND
1414. sz., 2019. december 14.

Ivan Karamazov

Adventi ének

*Költözz belém, adventi csend,
most legyen nyugalmas a rend.
Tudjam, hogy végleg elpihent
a macskakarmú végtelen,
és békén hagy egy ideig,
hogy aztán karmoljon megint –
de addig, amíg újratölt,
ne boruljon velem a föld,
legyen nyugalmas most a rend,
költözz belém, adventi csend.*

*Jöjj el hozzám, te, aki máskor
nem bújsz elő az éjszakából,
nem mutatod sosem magad,
bár hallom azért a szavad,
egyszer csak csengess vagy kopogj,
míg életlemezem forog,
hátha megérezem, hogy te vagy,
de ha nem érzem, úgy se hagyj,
legyen régen-vágyott a rend,
költözz belém, adventi csend.*

*Mert mire is jó ez az ünnep?
Hogy felemeljük a szívünket,
hogy fent legyen, ahol az ég
kételyek nélkül kéken ég,
nem borítja sohase felleg,
hol körém gyűlhetnek a szentek,
körém a lomha angyalok,
ahol én is angyal vagyok.
Legyen ez éppen az a rend,
költözz belém, adventi csend.*

Angyalasárnyon... Gyarmathy János szobra

Jelenet az előadásból (balról): Czíkó Julianna, Ruszuly Ervin és Márton Emőke Katinka
Fotó: Barabási

Zsiga és a nők

A Móricz Zsiga természetesen, már ha valaki meri így nevezni regényirodalmunk nagy klasszikusát, aki az iskolai tananyag szigorú skatulyázása nyomán az olvasók nagy többségének tudatában úgy él, mint egy tekintélyes, bajszos, pocakos, távolságtartó öregúr. A marosvásárhelyi Spectrum Színház új produkciója a fenti címmel december 5-én bemutatott előadással követi el a merész „szentségtörést”, 16 éven felülieknek szánt, műfajilag nehezen besorolható, eklektikusan összeálló, mozgalmasan szórakoztató, zenés színpadi játékkal mutatva fel az író másik arcát, életének, személyiségének kevésbé kirajzolódó vetületeit. A Bodolay rendezte előadás Móricz Zsigmond naplói és meséi alapján kerekíti ki, színesíti, árnyalja a számos sikeres regény, elbeszélés és dráma, vígjáték szerzőjéről kialakult képet. Úgy, hogy minden szó, ami a színen elhangzik, Móricz szava. Ezt az estnek már az elején kihangsúlyozzák. Nyilván azért is, hogy a prűdebb nézők ne a produkció megvalósítóit kárhoztassák az időnként felhangzó, trágárnak tartott, a nagy nyilvánosság előtt ritkábban hangoztatott, de azért mindenki által ismert kifejezésekért. Nem tudom, valakit sokkolt-e a kérdéses szóhasználat, de valójában nem gondolnám, a film, a tévé, a stand up comedy durvább dolgokhoz is hozzászoktatott az utóbbi években. De aki az író 1924 és 1929 között írt Naplóját, illetve a levelezését kézbe vette, eléggé meglepődhetett itt-ott olvasás közben. A mostani premier közönségén nem látszott a meglepetés, reakciói inkább azt sugallták, hogy ráhangolódott a játékra, jól szórakozik, élvezi a humor esetenként felvilágosító megnyilatkozásait. A végén pedig hosszasan megünnepelte a nagy kedvvel és lendülettel teljesítő társulatot.

Cséve Anna irodalomtörténész, a naplókötetek szerkesztője írja, hogy „Móricznál nemcsak a naplók, hanem a regények, a novellák és a tárcák is üzenőfalként működtek a vele kapcsolatban álló nők számára. A művekben egész jelenetek, komplett párbeszédetek köszönnek vissza az író életéből. A naplóból az is jól látszik, hogyan használta írói nyersanyagként a nőket. Az új szerelemről alkotóerejének felizzását várta, és amikor ez nem történt meg, az új feleség, Simonyi Mária erotikus vonzása is csökkent. *Számára egyetlen szerep létezett, az írói. Élete viszont az írást segítette, a napló második kötetében olvashatjuk, hogy regényeiben mindent kibeszélt, amit az emberek el szoktak hallgatni. De nemcsak az első feleség, Holics Janka vagy a második, Simonyi Mária szavait lehet a szerelmi levelezésekből vagy a naplóból azonosítani, hanem a mindennapi emberek beszédhangjait is a jegyzetéből. Mindig volt a zsebében egy papírcetli, és ha valami érdekeset hallott, leírta. Ezekben a hétköznapi párbeszédekben találta meg a kortárs valóság lényegét.*”

A magyarországi vendégrendező különböző színházaknál már színre vitte Móricz minden fontosabb darabját, hat évvel ezelőtt a naplóból is létrehozott egy jó kamaraelőadást. A Marosvásárhelyen is elismert színházi egyéniség ezúttal se hazudtolta meg önmagát. Felbontva a színház hagyományos kereteit, a Spectrum amúgy sem létező színpadát faltól falig tágitva, csupaszítva, kétszintűre magasztva, nagy játékeret biztosított szinte állandó mozgásban levő, számos karaktert felvillantó, fizikailag is meglehetősen megterhelésnek kitett szereplőinek. Az a kevés és egyszerű díszlettel, ami a játéktéren látható, mindegyre más-más funkciót betöltve segíti, gazdagítja

(Folytatás a 6. oldalon)

Bővül Gyarmathy bronzvilága

Tombolhat hőség, zordulhat tél, a szobrászt semmi se tántoríthatja el, ha eljön az alkotás órája. Gyarmathy Jánosnál mintha állandó lenne az alkotói készenlét és csilla-

píthatatlan a munkakedv, a látogató – bármikor is menjen – mindig újdonsággal találkozik a várbeli műteremben. Persze ott vannak a polcokon, falakon a jól ismert

kisplasztikák is, s a fény és árnyék különös játéka, feldúsítva a beléjük kódolt üzenetet, sejtelmesen megkettőzi, felnagyítja a látványukat, de minden alkalommal új munkák, újabb ötletes, mehökkentő formák és helyzetek, szellemes bronzmetaforák is társulnak a régiekhez. Pár héttel ezelőtt sem győztem fotózni a frissen készült alkotásokat a Kisbástyában. Ahított aranytrón a térden csúszó emberpiramis csúcán, lebegő tavasztündér a gravitáció nélküli légtérben, vihar törte fák, lelki viharok, égi jelenségek, igézetes angyalszárnyak... s a hegedűs csak húzza, húzza! A szobrász ritkán szól, művei reggeltől estig, estétől reggelig tudnának mesélni. Csak meg kell hallanunk, hallgatnunk őket. Nemrég csodáltuk meg Gyarmathy János varázsos bronzvilágát a Kultúrpalotában és a művészi kivitelezésű, pompás albumban. A műteremben születő alakok, a kövel, más anyagokkal is szimbiózisba kerülő szoborcsoadók szót kérnek, akárha arra várnának, hogy mielőbb értő, érző tekintetek sugarában életre keljenek. Aligha várathat sokáig magára egy újabb Gyarmathy-kiállítás. (nk)

Belvihar. Gyarmathy János szobra

A szék bűvölete

Markó Béla

Idegen tárgy

Gyarmathy János szobraira

*Tetőtől talpig bronzból van a testünk,
kívül-belül ugyanaz, semmi más,
s ha megtaláljuk bent, amit kerestünk,
annyit jelent csak, hogy gyári hibás*

*az ember, s belekerült valami
idegen tárgy, afféle szennyeződés,
vagy Noé hírhozó galambjai,
üvegpoplár, cipó, börtönrács, törkés,*

*míg függőön leng bennünk, mint a szív,
bronz küszködik mindenfelé a bronzsal,
bronz-angyalt küld az Úr, bronz-lábnymokkal,*

*és mint elrontott példányt, visszahív
majd engem is, s még dolgozik a bronzon,
hogy egyszer ismét forgalomba hozzon.*

2017. július 12.

„nemzedéke legjobbjában” csalódó Markó rezignált *Üvöltés*-parafraziálásának „remény”-telenségen túlra zengő zárószóit is: „de megbocsátok én is, mit tehetnék./ az utánunk jövő nemzedékek legjobbjainak./ akik még nem ültek asztalhoz a Gecsemáné kertben./ hanem egymással beszélgetve várnak téged.”

Beszélgetnek tehát a Ginsberg-váro „legjobbakk” mindenféle limról-lomról, például az irodalomról, az irodalom pompás lehetőségeiről, tündéri változatairól. És hadd emeljek ki most közülük egyet, amelyet Markó nagy elszántsággal és leleménnyel gyakorolt az utóbbi évtizedekben. Az ő képleirő szonettjeinek világában ugyanis az előzetesen adott műfaji és formai keretek között bámulatos sokszínűségre lelkünk. A mindig pontosan meghatározott képzőművészeti alkotásokra vonatkoztatott, következetesen a szonett tizennégy soros szerkezetébe tördelt, kereszt és páros rímekkel tagolt, érzéki sorát-hajlásokkal kibontakozó alkotások befogják a festészet teljes történeti, tematikus és stílári sokféleségét, Masacciótól Gulácsy Lajoson át Andy Warholig. Van, hogy Markó többször is visszatér egy-egy művészhöz, például Csontváryhoz vagy Dalíhoz. De van olyan eset is, és befejezésül erről a különleges változatról, a mesterszonett alműfajával rokonítható, ráadásul szonettformájú mester-képleírásról beszélnek röviden. Amikor egyazon festő egyazon képéhez két szonett is társul.

Szűcs Attila *A megfigyelők* című festményének két sejtelmesen ábrázolt csoportját, a megfigyelőket és a megfigyeltet párhuzamosan leíró Markó egyik versének címe: *Üdvözültek*, a másiké: *Kárhozottak*. És bár a költő nem téveszthetjük össze a Végítélet győzedelmes Krisztusával, akinek jobbán és balján szépen, arányosan eloszlanak az igazabb és a bűnösebb életet maguk mögött tudó feltámadottak, a szonettjeiben mégis szépen, arányosan, többfelé nyitott szemlélettel beszél a kép nyomán öt megszólító kettőségről. Azokról is, akik döntéshelyzetben vannak. És azokról is, akik kiszolgáltatottjai a döntéshozóknak. Egyfelől az „üdvözültekről”: „vajon már hányadszor tanítják/ s tanulják, hogy a földi életet/ hogyan, miféle módszerrel lehetne/ fenntartani, de csak ha látnak benne/ valami fel-sőbbrendű érdekét.” Másfelől a „kárhozottakról”: „tulajdonképpen nincsen senki sem/ egészen kint, új s új üvegfedővel// találkozik, ki minket látogat./ s hiába tör szét új világokat/ folyton, mert aki nincs, az úgyse jő el.”

Eljött viszont annak ideje, hogy az egymást feltételező „üdvözültek” és „kárhozottak” nézőpontjait kölcsönösen megszólaltató, továbbá a „költészet rendeltetészerű használatának” különböző módjait a szonettforma keretein belül – és kívül – jelentősen gazdagító Markó Béla átvegye a 2019. évi Zelk Zoltán-díjat.

*Elhangzott 2019. december 4-én a budapesti Fügában lezajlott díjátadó ünnepségen

Nyílászáró, ajtó, ablak, költészet

Markó Béla Zelk Zoltán-díjához

Bazsányi Sándor

A költészet rendeltetészerű használatáról írott esszéjében csodálkozik rá Markó Béla a „nyílászáró” szóra – mint afféle nyelvi „torzszülöttre”. Ez a szó ugyanúgy nem fedi le az ő tudatában az „ablak” és az „ajtó” szavakkal jelölt dolgokat, mint ahogyan én nem tudtam eleinte mit kezdeni a „szélvédő” kifejezéssel. Nehezen szoktam le a számomra otthonosabban csengő „autóablak” összetett szaváról. És hát Markó sem tudja nem kifigurázni a „valamilyen dilettáns nyelvújító műhelyben összeszokkált”, következőképpen

számára feldolgozhatatlanul idegen nyelvi formát: „tessék elképzelni népies szöveggörnyezetben ezt a balladai fordulatot: az éjjel a legény egy nem rendeltetészerűen használt nyílászárón át jutott be a leányhoz.” Bár a megszokott helyéről elmozdított kifejezés ebben a mondatban hirtelen azért mégiscsak felfénylik. Azazhogy teljes pompájában megmutatkozik eleddig rejtett szépsége – a nem rendeltetészerű, kritikai szándékú, parodisztikus s így tulajdonképpen költői használata során.

Ráadásul az esszéiről azonnal át is billenti a „nyílászáró” szó használatának paródiáját a költészet értelmezésének tágas terébe, az ő saját ars poeticájába: „Mert hát a vers nyilvánvalóan nem a nyelvnek a Magyar értelmező kéziszótár szerinti használatából születik. Ha verset írunk, nem az ajtón, hanem az ablakon jutunk be a szavakba, és egészen máshonnan érkezünk oda, ahol az ajtón belépve tulajdonképpen már sokszor járunk.” Az 1989-es fordulat előtti és utáni politika világában és nyelvhasználatában is jártas marosvásárhelyi költő, a Zelk Zoltán-díj idején díjazottja, Markó Béla tisztában van a költészet nem rendeltetészerű használatának szükségszerű veszélyével: „mi tagadás, nem írhattunk mi sem igazán és kizárólag rendeltetésének megfelelő irodalmat Erdélyben 1989 előtt: egy irodalmi szövegben mindig volt valahol egy mondat vagy egy szó, amely inkább készként vagy puskagolyóként, netán Don Quijote lándzsájaként szolgált egy kilátástalannak tetsző küzdelemben a diktatúra

ellen”. És hadd idézzem itt az 1951-es születésű költő egyik anyaországbeli kollégáját, az egy évvel korábban született Esterházy Pétert, azt tudniillik, ahogyan ő látja egy harmadik kollégájuk, az 1956-os születésű Garaczi László prózájának tükrében az irodalom rendszerváltozás utáni esélyeit: „Az irodalom veszít a presztízséből, mert veszít a fontosságából, mert jó dolognak tartom, mert igaznak; eddig az irodalom volt, lehetett az egyetlen hely, amely emlékeztetett minket (ha olykor nagyon is felemás módon) elrabort, elvesztett szabadságunkra – most majd lesz nekünk egy parlamentünk, majd az gondoskodik minderről, szabadság, egyenlőség, testvériség, az irodalom pedig megint az lesz, ami ebben az országban ritkán, irodalom, magával definiálván magát, s hogy hogyan, az is rejtély.” Eltekintve most az irodalmat tehermentesítő „parlamentünk” furán tüneményes természetétől, az önmagát igazoló irodalom „rejtélye” természetesen nem oldódott meg, illetve nagyon különböző megoldási ajánlatokat olvashatunk, szerethetünk – a békés egymás mellett élés esztétikájának jegyében. Merthogy, visszatérve díjazottunkhoz, az ő tetemes nyelvi érdemeihez, mi volna az irodalom a Markó-líra utóbbi évtizedekben foncsorozott tükrében?

Egyfelől személyes tapasztalás, valamiféle szonettnapló-formában (lásd a *Visszabontás*, a *Festékfoltok az éjszakán*, az *Elölnézés* és az *Amit az ördög jóváhagy* című köteteket); másfelől meg civil véleményformálás (lásd a *Kerítés* és a *Bocsásd meg*, *Ginsberg* című könyveket), akár még egy nemzedék nevében is, mondjuk az alábbi poetizált bocsánatkérés formájában: „Bocsásd meg nekünk, Ginsberg./ hogy nem tudunk már üvöltöni./ és nem emlékszünk szavaid/ elviselhetetlen fényességére./ el kellett fordulnunk tőled, hogy/ végképp meg ne vakuljunk./ és hihetetlenül messze van már a remény./ hogy virággal le lehet győzni bármiféle hatalmat.” De tekintettel a laudáció ünnepi körülményeire, azért még idézem a

Eg és föld között

Álmok és mélységek Max Blecher és Darvay Tünde világában

Kettős esemény volt egy héttel ez előtt a Bernády Galériában: Max Blecher Áttetsző test című verseskötete magyar fordításának bemutatója kapcsán az illusztrátor, Darvay Tünde alkotásaiból kiállítás is nyílt, amely január közepéig látogatható. A Lector Kiadó gondozásában megjelent kötet ingyencsége: egy rendkívül érzékeny, fiatalon, tüdőbajban elhunyt író versben kifejezett gondolatainak álomszerű szövevénye világról, életről, érzelmekről. Az illusztrációk, Darvay Tünde Blecher-versekhez rajzolt szösszenetei, jelen vannak ugyan a kiállításon, de nem a kötetben látható formában, hanem különböző képekbe ágyazva.

Szuszámi Zsuzsa

Darvay Tünde festményei számtalan történetet hordozói. Az alap, a fa, amelyre ezeknek a képeknek a zöme készül, meghatározó: ta-

Szenvedély

lált fák, padlásról, pincéből, ócskapiacról turkált egykori bútordarabok, kiegészítők, amelyek, rendeltetésükből kifolyólag, eleve valamilyen történetet hordozói. Darvay Tünde keze alatt viszont új életre kelnek. Formájuk, mélységük, textúrájuk, sőt hibáik is meghatározzák azt a történetet, amelyet Darvay Tünde képzel rájuk. Azt is mondhatnánk, ezek a képek a művész, Darvay Tünde és a fa együttműködésének eredményei. Mert a hordozó sugallja azt is, hogy a szereplők, a kiegészítők, az apró részletek hol és hogyan helyezkedjenek el a képen. A történet sokrétűségének következő állomása az a világ, amelyet a művész hoz létre ezeken a különleges hordozókon. Darvay Tünde saját élethelyzeteket, környezete eseményeit, álmokat, vágyakat rendez újra. Történetei az élet igényét hirdetik, azt az érzést, amellyel nap mint nap érdemes nekivágni az életnek. Mert élni jó, a szeretetnek a csírája mindenhol ott van, bennünk, emberekben, környezetünkben, állatokban, madarakban. A nap mindig süt, és a felhők mosolyognak. Az ember, ez a különös lény, amely hol alterego, hol a világot szebbé tévő és átölelő figura, szorosan együtt él környezetével. A lebegés az életbe vetett hit hordozója. Az állatok az ember társai, az apró tárgyak életének hozzátartozói. A művész a világot teljességében tárja elénk.

A színhasználat, a tónusok, árnyalatok társítása meghatározó Darvay Tünde képein. A kékek, türkizek, narancssárgák, sárgák, zöldek nem a tubusból kinyomott árnyalat szerint kerülnek a képre, hanem több rétegben, kikísérletezett tónusukban biztosítják a történetek háttérét. Darvay Tünde képei többsikúak, minden szegletben ott bujkálnak az apró részletek. A történetnek a ráma nem szab határt, a keretre is már rég felköltöztek a tárgyak, az izgó-mozgó szereplők.

Pár méterrel a világ fölött

Sőt, a kép hátára is belopóztak. A sík sem elegendő már, Darvay Tünde újabban kimozdul a térbe is, az alapfelület egyre gyakrabban szorul kiegészítésre, további képek kerülnek fel a fára. De a régebbi munkákból származó nyomatok apró részletei is, kollázszerűen, egy újabb festmény alkotóelemeivé válnak. Akárcsak a gombok, csipkék és olyan dekorációs elemek, amelyek vonzzák a tekintetet, funkciójuk pedig csupán a gyönyörködtetés. A nézőnek is fontos szerepet szán Darvay Tünde, és ez immár a sokadik változata az egésznek: össze kell raknia saját történetét élete láncszemeiből, érzelmiből, vágyaiból.

Darvay Tünde akrillal fest, arra, ami éppen kezébe kerül, legyen az egyszerű falap, tálcá, fiók, doboz, lapító, régi sakktabla, ablakkeret. Izgalmas képrámák, amelyek szintén valami-

lyen lomtárból kerülnek elő, új értelmet nyernek. A vászon sem marad el, természetesen, bár ezen a tárlaton kevesebbet látunk belőle. Annak rendje és módja szerint bekeretezett és jól körülhatárolt kép, ahol semmi nem káncsál ki a világba, Darvay Tünde keze alól valószínűleg soha nem fog kikerülni. Kezdetől fogva ezt az ábrázolásmódot alkalmazza, mert egyéniségéhez nem is illene semmilyen szabályosság. Mondanivalója, történetei az évek során az egyszerűbb és a burjánzóbb kifejezőmód között többször váltakoztak. Ezeket a képeket meg szabad érinteni, ha kell, forgatni is lehet, vagy eleget tenni a mozgatható részletek hivatásának. Aprólékosan, türelemmel kell elmerülni abban a világban, amit kínál nekünk az alkotó, mert tele van szeretettel, érintéssel, melegséggel. És mosollyal, humorral. Mert ezek az élet legfontosabb alkotóelemei.

Áldozatok, angyalok, tettesek Színek, alakok, anyagok

A tárlatnyitó könyvbemutatón (balról) Szuszámi Zsuzsa, Darvay Tünde, Gálfalvi Ágnes, Balázs Imre József

Fotó: Bálint Zsigmond

Balázs Imre József

Max Blecher 1934 júniusában jelenteti meg *Áttetsző test* című verseskötetét. Egy hónappal később már egy következő verseskötet tervéről számol be Saša Panának, az Unu szerkesztőjének. Ekkoriban kiemelten foglalkoztatja Blechert a szürrealizmus-kérdés: „A hétköznapi élet irreális és illogikus működése már rég nem homályos intellektuális spekuláció számomra: én élem ezt az irrealitást és fantasztikus eseményeit. Az egyes számú dolog, amire felhatalmaztam magam, a belső tettem következetessége alóli felszabadulás volt – megpróbáltam átörömi a következmények korlátait, és mintegy az önmagammal szembeni őszinteség jegyében arra törekedtem, hogy a hallucináció igazságát is a tiszta tudatával egyenértékűként kezeljem. Aztán hogy a szürrealitás hogy és mint növeszt csapokat belőlem, azt nem tudom és nem is tudhatom. (...) Az ideális írásmód az lenne számomra, ha átvehetném az irodalom nyelvét, amelyet Salvador Dalí

festményein érezni. Ezt szeretném megvalósítani – a hűvös örület, amelyik teljességgel olvasható és lényegszerű. A robbanások a szoba falai közt történjenek, ne valahol messze, valóságos és absztrakt kontinensek között.” Az a verseskötet, amelyik ennek az írásmódnak a jegyében készült volna, végül nem valósult meg. Az *Áttetsző test* némelyik szövegében már jelen vannak a félig éber hallucinációk képsorai, máshol még csak függöny mögül, keringőritmusokból integetnek elő. Blecher mindvégig vizionárius költő, látomásokat és rejtett összefüggéseket ír verseibe, de nem mindenhol szürrealista.

Darvay Tünde képeiben három dolog ragad meg, ezek együtteséből tudom első rá-

nézésre, hogy az ő munkájáról van szó: a szín, az alakok és a játék az anyaggal.

A színek markánsak, élők, izgalmasak. Élénkségük ellenére nem biztos, hogy egyben vidámak is – mondjuk inkább azt, hogy az életnek és a hangulatoknak egy széles skáláját fedik le, kiegészítve egymást. Darvay Tünde kékjei és zöldjei olyasfajta finom dinamikákat visznek be a képekbe, amelyek az álomszerűség, a köznapiból a látomásba való átmozdulás jelölői is lehetnek. *I feel blue, I feel purple, I feel orange* – mondhatja valaki, aki a képeket nézi, és mindez egyszerre lesz igaz.

Az alakok sok szempontból gyermekrajzszerűek – egyszerűek, de egyben a mítoszok egyszerűségéből is táplálkoznak. Az alakok miatt juthat eszünkbe leginkább Chagall e képeket nézve. A gravitáció nem földi sem Chagallnál, sem Darvay Tündénél, hanem szimbolikus. Megnyúló végtagok, egymás felé vezető mágneses erők jelzik, hogy ezek a képek leggyakrabban viszonyokat mutatnak meg, nem annyira individualitásokat. Mint régi, szakralitástól nem ödzködő képeken, a figuráknak általában kísértők vannak: madarak, tárgyak, különös lények, hangszerek. Számomra Chagall mellett Victor Brauner archaikus kétdimenziós figuráinak körvonalai is felrémlelnek a munkákon – és amikor ezt mondom, nem annyira hatást, inkább szellemi rokonságot feltételezek az alkotói világok között. Élete második felében Brauner épp az anyaggal – viasszal, fával – dolgozva léptette át három dimenzióba az egyébként latin-amerikai vagy egyiptomi vizualitással érintkező alakjait. És pontosan ez vezethet át bennünket Darvay Tünde anyaggal való kísérleteihez.

A viszonyok, dinamikák térbeli megjelenítéséhez a kiállított képek a felületek görbületét, hiányait, perifériák elemeit is

használják. Egyértelmű, hogy ez nemeuklideszi festészet. Az anyag, a talált fadarab a véletlenszerűt és egyben a szükségszerűt is beleviszi a képbe. A szürrealizmus ismerői tudják, hogy a véletlen és a szükségszerű paradox együttléte fontos része a világ szerkezetének.

Miért érezhetjük úgy tehát, hogy Darvay Tünde képei találjanak Max Blecher verseihez, prózájához? Láthattuk, hogy mindkettejük munkásságának vannak érintkezési felületei a szürrealizmussal, noha ebben nincs semmi programszerű. Chagall munkáinak szürrealitását Breton például csak későn, a negyvenes években fogadja el. A metaforikusság és a tárgyak felszabadítása, az állati-növényi-emberi szférák közti határok elmosása az, amit Breton a legfontosabbnak tart Chagallnál, és beszél a Chagall-színek mágikus voltáról is.

Blecher verset küld Breton folyóiratának, a *Le Surréalisme Au Service de la Révolution*-nak, a vers meg is jelenik. A költő kulturális utalásai, háttere, nyitottsága azonban a szürrealizmus előtörténetébe is elvezetnek, ahol Apollinaire vagy Chagall vagy a dada előtti Tristan Tzara munkái visszhangoznak. Szerencsés találkozás ez, szerencsés találkozások ezek. Közös pont még az összekapcsolódásokhoz Párizs és a lélek gomolygása. Párizs egymásba nyitja a képek és lelkek terreit, kinti és benti tájakat, Max Blecher így ír erről, idézzük ezt egyszerre lezáró és megnyitó gesztussal: „Ott hagytad csomagjaid a szállodában s bennük leked is/ Otthoni leked melyet gondosan pakoltak bazsalikom ruhák közé/ Ugy bolyongtál hát az utcákon, lélek s bőrdond nélkül, mint hústalan szellem/ Mint felhő az aszfaltszínű égen, formátlan, gomolygó felhő./ Az utcákon újra s újra házfalakba ütközött kezed./ Hadonásztál velük örülmód, és közben zúgott fejedben hogy Párizs Párizs”.

Két rajtakapott csángó kislány

Tánczos Vilmos

Az önkéntelen, hirtelen jött nyelvi megnyilatkozások tény- és igazságfeltáró ereje például egészen meghökkentő lehet. Emlékszem, egyszer Bogdánfalván egy hat-hét éves forma, hallgatag kislányt adtak mellém kalauzul, hogy valakinek a házáat a falu alsó „katunjában” (tanujában) megmutassa. Édesanyja, aki addig magyarul, jobban mondva „csángósan” beszélt velem, a leánykát már románul látta el utasításokkal. Úgy beszélt hozzá, mintha a kislány nem is lett volna jelen addigi beszélgetésünknel: mindent újra és részletesen elmagyarázott neki, a leányka pedig románul felegetett. Meghökkenett, hogy mindaz, ami korábban a leányka előtt elhangzott, egyszerre érvénytelen lett, voltaképpen nem is létezett. A nyelvi kódváltásnak több oka is lehetett. Lehet, hogy mivel a csángó falvakban az ilyen korú gyerekekhez a felnőttek már rendszerint románul szólnak, ebben a családban is ez volt a megszokott családi nyelvhasználat. Sőt lehet, hogy a leányka egyáltalán nem is értett már magyarul. Vagy lehet, hogy értett ugyan valamennyire, de mivel az útbaigazítás felelősségteljes feladata világos megértést kívánt, az anya olyan nyelvhez folyamodott, amit semmiképpen nem lehetett félreérteni, mert hát a leányka románul jobban tudott már, mint „csángósan”. Lehet az is, hogy a beszéd tárgya indokolta a nyelv-váltást, az, hogy az útvonal leírásában sűrűn fordultak elő a falu nyilvános tereinek román megnevezései, amelyekről rendszerint románul szoktak beszélni. De arra is gondolhattam, hogy az anya csak énelőttem nem akar a gyerekekkel „csángósan” beszélni, mert a nem

közülük való idegennel a hivatalos érintkezés a valódi nyelven szokott történni, nem pedig az elkorcsosult, lenézett „madáryelven”, ahogyan erre felé a csángó nyelvjárást megítélik. Lehet, hogy a nyelvi kódot illetően nem is a pillanatnyi körülmények voltak a legfontosabbak, hanem az, hogy valami mély

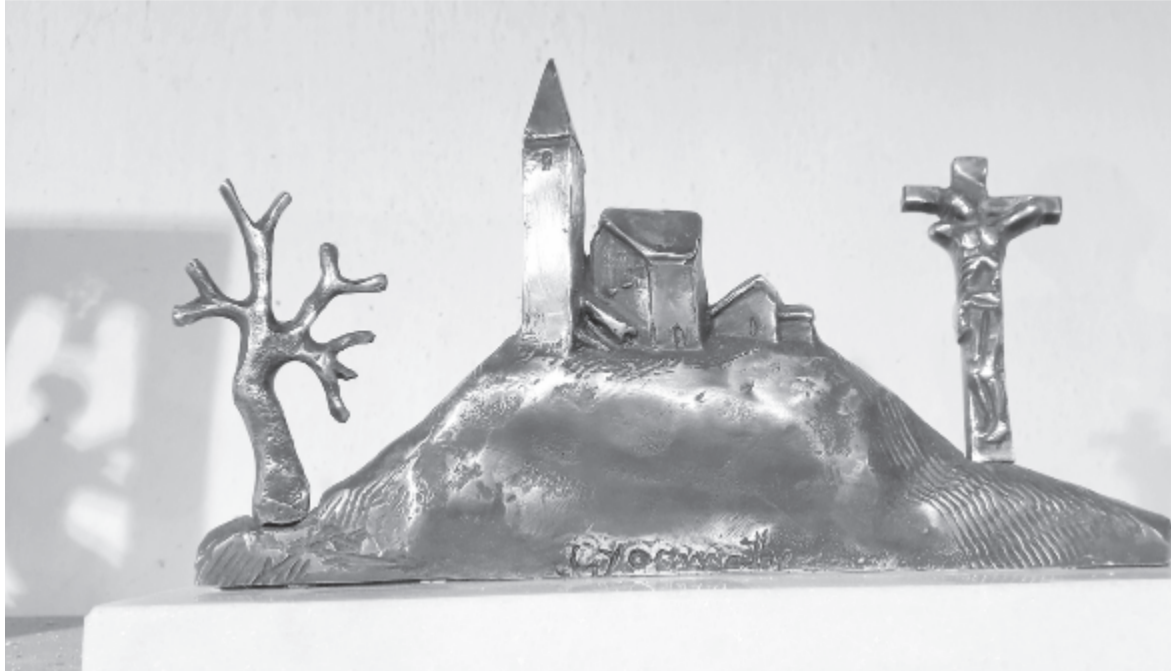
haladtunk az „alszó katun” felé. Az eltévedéstől tartva, én egyre kérdezgettem románul a leánykát az útirány felől, de ő csak szükszavúan egy-egy „da”-val vagy „nu”-val, esetleg ide-oda való néma mutogatással felelgetett, és ezt is csak minden harmadik-negyedik kérdésnél. De egyszer csak valami történt. A

szemmel, mint akit joggal szidtak meg. De közben ámulva nézegettem a megelevenedett, öntudatos, pöttöm kislányra (no, majd lesz elege a férjének!), aki most maga volt előttem az élő nyelvi csoda. De ő, miután egy szuszra kiöntötte mindazt, ami a szívében feküdt, megmondta a véleményét úgy mond „magyarán”, ezután már nem szólt meg „csángósan” többé. Talán

Hiszen korábban az édesanyja is ezen a nyelven beszélt vele.

A másik csángó leányka, akit, ha jól emlékszem, Ramonának hívtak, szabófalvi volt, és talán két-három évvel lehetett idősebb a bogdánfalvi kis kalauznál. Ő aztán már valóban biztosan nem tudott magyarul, ezt apja-anyja és nagyanyja is határozottan állították. Csakhogy ez sem volt igaz teljes mértékben. A kislány ugyanis egyszer önkéntelenül elárulta magát. A dolog úgy történt, hogy a tisztaszobában ültünk, ahol a nagyanyja, Pers Mária, aki talán a legszebben beszélte az eltűnőfélben lévő szabófalvi nyelvjárást, miután elénekelte a „Sengitének menyországba...” kezdetű középkori archaikus népi imádságot, egy esti imádságba is belefogott: „Jézusz, Jézusz, keláram, / lejik nekem dzsomalom, / dzsalo testem nyugodszik, / szívem el ne aladzsik, / zapasztal az ablakba, / buldoggzág ez ejtuba, / kerül[d] kereszt házámát, / örözd andzsál lelkeket!” – És ekkor az unokájának, aki a szoba távolabbi sarkában félrehúzódva ült egyedül, alig észrevehetően mozogni kezdett az ajka, jelezve, hogy ő is ismeri ezt az imaszöveget.

Kiderült, hogy ez a pár sornyi középkori, mai fülnek nehezen érthető ima minden, amit a kislány magyarul el tud mondani. – *Immá moszt kell tanyisszam madzsarul a nyáron!* – mondta az akkor már beteg nagyanyja, de közben tudtuk mindnyájan, hogy mindez csak afféle szép jámbor óhaj, amiről talán ő maga sem hiszi, hogy lehet belőle valaha valami. – *Ién immá menek tül!* – mondogatta már akkor Pers Mária egyre, s most már valóban csak onnan túlról szól olykor a kis Ramonához, aki bizonyára soha nem tanult már meg magyarul, hiszen szülei sem ismerik már ezt a nyelvet.

Gyarmathy János alkotása

belső kollektív lélektani oknál fogva az egész csángó közösség a nyelv-váltás mellett döntött már, és ez idő tájt a gyermekekkel többé már nem akartak „csángósan” beszélni.

Egyszóval nem lehetett tudni, hogy mi volt a nyelvi váltás pontos és valódi motivációja, ezt talán ők maguk sem tudták. Most mindenesetre úgy tűnt, hogy mindenki számára ez a biztos és helyes megoldás.

Ezután ketten a kislánnyal kanyargós mellékutcák és patakmeredélyek mély saráiban csúszkálva

leányka megsokallhatta a sok ostoba kérdést, amit feltettem neki, ezek egyikénél hirtelen szembefordult velem, csipőre vágta a kezét, és gumicsizmacskájával a sárban erősen toppantva, gyorsan pergő hangon, felháborodva veszekedni, csármálni kezdett velem, valahogy ilyenformán: – *Há kied hod lehet lesz nem iérti z olá szút? Há moszt mondám magának mazarul, hod iérsze meg jul, Szabatár Andrász ott ül patakan tul z alszó katunba, z ulica-fenekbe, háza ide teccik! Há iérti-e moszt, lássza-e moszt má kied?! –* Csak hallgattam lesütött

úgy gondolta, hogy megtett mindent, amit megtehetett, ennél többet most már a Jóisten sem kívánhat tőle. Mostanáig csizmácskáit el-elhagyogatva sokáig cuppogott a sárban ezzel a holdról pottyant, értetlen idegennel, akivel sehogyan sem tudott szót érteni, s most végül, amikor már nagyon felgerjedt benne a harag, lesz, ami lesz, kipróbált még egy jól ismert, de addig valamiért eltitkolt, elrejtett kódot, amiről azért valahol legbelül érezte, hogy talán mégis ez lehet az a nyelv, amit ez az értetlen-értelmetlen ember is megért.

Zsiga és a nők

(Folytatás a 3. oldalról)

a színházi játékot. A játszó személyek pedig – Cziko Julianna, Márton Emőke-Katinka, Ruszuly Ervin, Szász Anna – gazdagon ki is aknázzák a lehetőségeket a szellemes rendezői ötletek s a látványszínporkák érvényesítésére. Móricz életében sok meghatározó egyén, alak tűnt fel, ezek megjelenítése, hiteles felidézése komoly feladat elé állította a színészeket, nem okoztak csalódást, oroszlánrészük van a sikerben. Sok a szöveg, hol ezt, hol azt idézték fel a naplóból, levelekből. Az sem volt zavaró, hogy esetenként a három színésznő Móricz Zsigmondá váltott, az ő mondandóját közvetítette. Persze a karakterek meghatározódása a közönségtől is fokozott odafigyelést kívánt, de a koncentrációját jól oldották föl a zenés mozzanatok, a színművekből is ismerhető mulatónóták, dalok, a pergő ritmusok. A két zenész – Ficzus László és Kisfaludi János – profi módon és játékos kedvvel, néha minimális színházi eszköztárat is bevetve járult hozzá a színházi élményteremtéshez.

Az összeállítás értékelését, a szövegelemzést, az egyéni teljesítmény és a csapatmunka méltatását bizonyára elvégzi majd a szakkritika, ez az írás csupán jelzés, hogy Thália vásárhelyi kínálata az év végére újabb figyelemre méltó előadással gyarapodott. De hogy milyen móriczi gondolatokkal találkozhatunk a darabban, az jól illusztrálható a műsorlapból kiemelt rövid idézettel: „Én nő nélkül élni abszolúte nem tudok. Ha a nő kiábrándul a férfiből, föltétlenül kidobja. Ha a férfi kiábrándul a nőből, de az öbelőle nem: nem tud megmenekülni. A nő addig tartja meg őt, amíg neki kell. A férfi olyan, mint egy háziállat: be kell zárni az ólba, a házasság karámbjába, etetni, vakargatni, fejni, s ha egyszer kiugrik, az egész személyzet rögtön fúson utána, végig a kerten, hajkurászni, hohó, mert ha kiszökik, sose jön többet vissza, mert az utcán szabad vadász nők járnak, s aki megfogja, rögtön karámba zárja.” (N.M.K.)

Nagy Attila

Varjúváros

Mindennap jóreggel,

Pontban fél nyolc után,

Varjak lepik el városom egét,

Százszámra szállják meg

A maradék fákat, és

Csárogó bandákban tojnak le mindent,

És károgva mindenkit: ruháját, fejét...

Ezelőtt – hatvanas, hetvenes évek 1900 után –,

Ha nem adtál le száz pár varjúlábat:

Úszott az engedély, amit a Vadász-

Egyesület bocsájta számodra ki!

De most, rohad a szemét városzerte,

S gondolom, ez a szapora fajta

Tisztítja részben azt a várost,

Ahol élek, amely tiszta és szép volt,

Mint a csengő pohár...

(No, meg gazdag is !)

S a Hivatal?!)

(Varjú a varjúnak nem vájja ki szemét...)

2019. december 8.

Márton Emőke Katinka és Ruszuly Ervin

Fotó: Barabási

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (5138)

TETŐT, csatornát, lefolyót javítunk, kicseréljük a törött cserepeket. Tel. 0747-816-052, 0742-421-164. (5655)

VÁLLALUNK: festést, udvartakarítást, padló-, falicsempelakást, javítunk csatornát és lefolyót. Tel. 0747-816-052. (5656)

Fárgu Maros Marosvásárhely 88 FM Szovata 102 FM
r · a · d · i · o
Reghin 94.7 FM Sibiu 104.3 FM

ALKALMAZUNK hegesztőt és lakost. Tel. 0744-572-889. (21684-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a kendői születésű

CSONT VILMA
szül. Lenárt

életének 76. évében csendesen megpihent. Temetése december 14-én, szombaton 13 órakor lesz a kendői temetőben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Lányai: Imola, Gizella és azok családja. (5692-I)

„Csendesen alszik, megpihent végleg...”

Nem jöhet vissza, hiába hívjuk.

Emléke szívünkben otthont talál...”

(Szabó Balázs)

Megrendült szívvel búcsúzzunk a drága baráttól, tanítványtól,
DEÁK SZABOLCSTÓL.

A mezőpaniti Kádár Márton Általános Iskola 2010-ben végzett VIII. A osztályos tanuló és osztályfőnöke, Nagy Katalin.

Nyugodj békében, Szabi! (5702-I)

RÉSZVÉNYILVÁNÍTÁS

A Marosvásárhelyi Megyei

Sürgősségi Kórház II-es Neurológiai Klinikájának munkaközössége mély fájdalommal

búcsúzik a volt kollégától,
dr. **ȘIPOȘ CORNELTÓL.**

Őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak.

(5701-I)

Apa, hogyha hallasz, látod könnyes szemem,
gyere vissza, kérlek, fogd meg mindkét kezem!
Nem hallom a hangod, nem vársz, hogyha megyek.

S előttem csak akadályok, dönthetetlen hegyek.

Kellene, hogy megmondd, hol találom helyem,

hogy gondoktól már többé ne fájjon a fejem.

Fáj nagyon, hogy nem vagy, a csönd is más volt veled.

Hidd el, hogyha látsz most, szívem sosem feled!

S ha le tudsz jönni hozzám, néha tedd meg, kérlek...
csak egy-egy álmot kérek!

S értelmet nyer napom, ha láthatnád Téged!

Apa, hogyha hallasz, látod, hogy kereslek,

tedd széppé az álmom, és tudd, hogy **SZERETLEK!**

Fájó szívvel emlékezünk a székelybósi születésű **TÓKÉS**

JÓZSEF volt koronkai lakosra halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Sosem feledünk.

Felesége, Irma és szeretett lánya, Tímea. (5669-I)

Marosvásárhelyi **96 FM**
Rádió **106,8 FM**
Románia **1323 AM**
www.marosvasarhelyiradio.ro

Szünetel a vízszolgáltatás
Az AQUASERV RT. szászrégeni kirendeltsége értesíti a fogyasztókat, hogy a hálózaton végzendő karbantartási munkálatok – a szászrégeni vízüzem villanyhálózatának sürgős javítása – miatt december 17-én 10–15 óra szünetel az ivóvízszolgáltatás

Szászrégenben, Görgényoroszfaluban, Alsóidecsen, Marosfalu-ban, Batoson, Tekeújfaluban, Beresztelkén, Faragón, Vajdaszentiványon, Gernyeszegen, Petelén és Alsóbölkényben.

Kivételt képeznek a szászrégeni fogyasztók, akiknek a vízellátását a kerekerdői Kórház utcán levő ivóvíztartályokból oldják meg. A vízellátás újraindítása fokozatosan történik 15-20 óra között, a vezetékhalózat tisztításával egyidejűleg. Azok a községek, amelyek a szászrégeni vízellátó rendszerből kapják az ivóvizet, gondoskodjanak róla, hogy megfelelő mennyiségű vizet tartalékoljanak a 10-20 óra közötti időszakban.

Felhívjuk a fogyasztók figyelmét, hogy a munkálatok befejeztével a rendszerben a víz elszíneződhet és lerakódásokat tartalmazhat, a kitisztulásáig csupán háztartási célokra alkalmas.

Az okozott kellemetlenségért szíves elnézésüket kérjük. Köszönjük a megértésüket.

Az Aquaserv Rt. szászrégeni kirendeltsége

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

VILLANYSZERELÉSI ANYAGOKAT FORGALMAZÓ KFT. alkalmaz ELADÁSI ÜGYNÖKÖT, SOFÓRT, VILLANYSZERELŐT. Tel. 0734-123-877. (21799-I)

**MAROS MEGYEI TANÁCS
MŰSZAKI IGAZGATÓSÁG
MUNKÁLTAKÖVETŐ OSZTÁLY**

KÖZLEMÉNY

A MAROS MEGYEI TANÁCS értesíti az érdekelteket, hogy kérvényezte „A DJ107D jelzésű út Fehér megye határa - Magyar királyfalva - Ádamos - DN14A útkeresztződés, Fehér megye határától a DJ107 útkeresztződésig, megyei útszakasz felújítása” projekt környezetvédelmi véleményezését, amely útszakaszt kivitelezésre javasolnak Ádamos községben, Magyarherepe, Magyar királyfalva és Sövényfalva falvakban, Maros megyében. A javasolt projektre vonatkozó információk tanulmányozhatók a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség Marosvásárhely, Hídvég utca 10. szám alatti székhelyén, hétfőnként 9-15 óra között, keddtől péntekig 9-12 óra között, valamint a <http://apmms.anpm.ro> internetes oldalon.

Az érdekeltektől személyek megjegyzéseit a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség Marosvásárhely, Hídvég utca 10. szám alatti székhelyén, hétfőnként 9-15 óra között, keddtől péntekig 9-12 óra között fogadják.

Az ELNÖK nevében
Szász Zoltán Tibor
megyemenedzser

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

Ovidiu Dancu
ALELNÖK

Szerzetesek asztalánál
La masa cãlugãrilor

A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum vándorkiállítása
Expoziție itinerantă a Muzeului Maghiar al Comerțului și Turismului

Maros Megyei Múzeum, várbeli épülete.
2019. szeptember 27. – december 18.
Muzeul Județean Mureș, clădirea din cetate.
27 septembrie – 18 decembrie 2019

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó - információ - 118-932
- általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
 - 0265/212-304
 - 0265/312-436
 - 0265/250-120
 - 0265/263-351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Marmed - 0265/250-344
- járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658
- 0729-024-380
- Labor - 0751-114-307
- e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia - 0265/222-446
- Dr. Jeremiás István - 0722-885-851
- Lézerakupunktúra - 0740-083-077
- Emma vendéglő, hidegtálcák készítése - 0265/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401
- 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929
- vidék - 0265/269-667
- Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800-928
- Aquaserv:
 - hideg víz-csatoma - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800
 - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Távolsági buszállomás - 0265/237-774
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
- Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- és halottszállítás - 0745-609-830
- Melinda temetkezés - 0741-615-661
- Onești tér 12. sz., a Litoral mögött, teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907
- 0265/311-862
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907
- Thomas Hux sofőriskola - 0741-235-239,
- 0365/882-842
- Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás - 0265/248-430
- Utazási irodák**
- MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528
- www.maori.ro e-mail: info@maori.ro
- Transervice - 0265/216-242
- World Travel Shop - 0265/216-768
- turisztikai iroda - 0265/269-900
- Bálint-Trans - 0745-611-999
- 9-17 ó. - 0265/255-092
- Intertours - 0265/264-011
- Royal GTS - 0265/269-308
- 0731-898-989
- Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday - 0365/449-833,
- 0749-922-887
- Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842
- 0772-068-684
- Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

ÜZENET SZERETETTEL
vasárnap 13:30
 Barabási Tivadarral és Kurta Kingával

ETV ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

ADVENTI
OPERETT GÁLAESET
 A BUDAPESTI OPERETT SZÍNHÁZ ELŐADÓIVAL

Második előadás

BÓDI BARBARA OSZVALD MARIKA PELLER KÁROLY

Erdélyi Turné 2019

December 16, Marosvásárhely
 Maros Művészegyüttes Terme - 18:00 óra
 (Jegyek elővételben vásárolhatók a Maros Művészegyüttes jegypénztáránál. Jegyinformáció 0746.540292)

facebook.com/erdelyimanagereszt

Karácsonyi Angyal leszek!

Kobak Juttassuk el együtt az **Örömhírt**

Szenteste alkalmával **Böjte Csaba Szent Ferenc** Alapítványának gyerekeihez, a **Dózsa György** falui Isteni Irgalmasság Gyermekvédelmi Központ kis és nagy tagjaihoz.

Hozd el marosvásárhelyi és szászrégeni Kobak Könyvesboltunkba saját ajándéкод, csomag formájában, ami tartalmazhat: ruhadarabot, cipőt, játékot, iskolai felszerelést, nem romlandó ételt.

Tisztelettel kérünk, ne tekintsd mindezt lomtalanítási akciónak!

THE BUNKER
 21 YEARS OF ROCK CHRISTMAS

EUROCK CHRISTMAS 2019 FESTIVAL
 SINCE 1998 IN TRANSYLVANIA

CONTINOOM
 THE NEW WAVE OF FUSION (Hungary)

motorhead **Crusader**
 TRIBUTE BY RELAX

21.12.2019 • 7 P.M. • THE BUNKER

Partners:

Media Partners:

atlasfm all hits radio
 TG.MUREŞ • MAROSVÁSÁRHELY

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY! **106.4 FM**

@AtlasFmMures

radio.kptv.ro
KPTV
 THE ROCK STATION

radio.kptv.ro